

Сестра орлів

Легенди України

У давні часи дуже потерпала наша земля від розбійницьких нападів кримської орди. Оце було розбіжаться татари, як ті вовки, по всій Наддніпрянщині, пограбують, поपालять села і міста, старих людей виріжуть, а молодих у неволю заберуть. А нагарбавши всякого добра і великого полону набравши, вертаються скопищем додому.

Якось, після чергового такого розбою, поверталися нападники в Крим, поминули Гайманку та й зупинилися біля степової річки на перепочинок. Зупинили й невольників, яких усю дорогу підганяли канчуками, мов ту скотину. Лемент стояв над степом страшенний: галакала татарва, іржали коні, ридали бранці! Тільки одна полонянка,— красива-красива дівчина,— все мовчала, не плакала, не тужила, хоч і була з виду засмуче-на-засмучена. Не хотіла вона, щоб її сльози потішали ворогів.

Приглянулася нещасна одному багатому ординцеві, взяли її джури та й повели силоміць до намету свого пана. Що вже той татарюга не робив, як уже він не вхитрявся, як уже не підлещувався, але горда полонянка не давалася йому на безчестя. Тоді він наказав слугам замучити її.

Схопили окаянні бусурмани дівчину, познущалися з неї, а потім вивели на високу могилу, прив'язали сирицею до кам'яної баби і давай, гигочучи, в сердешну стріли пускати. Щоб, бачте, налякати непокірну. Вдавали, що ціляться прямо їй у груди — і навмисне не влучали.

З кожним посвистом ворожої стріли боляче стискалося дівоче серце. Полонянка зрозуміла, що порятунку не буде, що це вже прийшов її кінець. І почала вона прощатися з білим світом. Підвела

голову, глянула в ясне небо, і журно-журно посміхнулася: там, у голубій високості, аж біля самого сонця, ширяли могутні степові орли-білозори.

— За що мені така наруга, Господи?! — стиха мовила дівчина.— І чому я не така от вільна птаха?.. За віщо я пропадаю?..

І раптом — сталося диво дивнеє! На очах у приголомшених мучителів із полонянки спала сириця, а їхня жертва враз обернулася в орлицю-білозірку й полетіла угору до пташиного гурту! Вся орда була несказанно вражена такою несподіванкою. З переляку похапала вона хутко своїх миршавих коней та й подалася к лихій годині до Криму. І про полон за страхом забула...

Прийняли орли білозірку в свою родину, і стала вона їхньою сестрою. Залишені ж татарами невольники розійшлися по всій Україні і розповіли землякам про бачене диво. А вже як почали люди в нашому краї селитися, тоді й назвали річку, над якою та пригода трапилася, Білозіркою. Правда, тієї річки тепер немає: висохла... Тільки балка глибока там, де вона протікала, залишилась. А ось дивна птиця ще й досі над нашими степами літає та все на високі могили сідає. Ніби чогось шукає... Старі люди кажуть, що то вона — ота сестра орлів, ота нещасна дівчина-бранка.